

PERŽVALGA.

— „Ukininkas“ pranesza, kad maskolizska policija pasigedo Dr. Bagdanavicziaus ir Alberto Bridicko, mokinio. Dr. B. 24 d. Kovo 1899 mete iszkeliavo su policijos popiera isz Vilkaviszchio į Viatką ant 3 metų, bet kelionėje pabėgęs užrubežėn ir apsigyvenęs Tilžėje. O A. Bridickas pabėgo isz kaimo Chodnov, Petrakavo gub. ir kur gyvena, nežinia.

— Naumiestyje, Suv. gub., 8 Liepos ant kamaros sugavo Oną Rėkliutę su laikraszcziais, kuri buvo apskūsta. Rado 3 egz. „Lietuvos“ ir 1 egz. „Vienybės“, bet ant rytojaus paleido.

— Senapilėje pirm metų Malvina Krzyvoblockiutė gavo daleidimą įsteigti vienklesinę mergaiczijų mokyklą ir jai gerai sekėsi mokinti. Bet isz pavydo rusifikatorka maskalka Razumeiczikienė surado priekabes ir valdzia paliepė mokyklą uždaryti. Priekabės tokios: mokintinės pasiraszo ant savo sansiuų lenkiszka ir mokykloje nebuvo caro paveikslas.

— „Lietuva“ pranesza, kad netoli Varszavos, Tvorkų beprotnamyje pasimirė Antanas Kraucziunas, kuris pirmiaus buvo rejentu Szakiuose, o paskiaus taikos sudzia Senapilėje. Velionis Antanas yra tikru broliu Jono Kraucziuno, kurį cariszka valdzia iszlaikiusi apie pusantrų metų Petropavlovske nusprendė dar ant 3 metų isztrėmimo. Velionis paėjo isz Ilguvos parapijos, Naumiesczio pavieto. Gimnazija baigė Suvalkuose, universitetą Maskvoje — ir buvo geru szelpėju lietuviszku reikalų.

— Londone, Anglijoi, 28 d. Liepos pasirodė naujas laikrasztis, po vardu „Lietuvos Sargas“ paskirtas reikalams Britanijos lietuvių. Iszleistoju yra p. K. Pilėnas, 5 Princes Place, Queens Building's,

Bethnal Green, London E. Pakraipa laikraszczio, kaip redakcija pasizada, busenti raginti lietuvius prie apsiszvietimo, vienyjimosi į draugystes ir truso ant tautiszkos dirvos, zinios isz darbininkiszko gyvenimo užims pirmą vietą, polemikos ir asabiszki vaidai „Lietuvos Sarge“ neras prieglaudos. Laikraszczio didumas yra net permažas; du lapai nuo 10x7½ colio (antrą num. red. žada iszleisti nuo 4 lapų), veik pusę laikrasztelio užima parapijos reikalai, trumpa zintutė isz Glasgovo, paskui perspausdintos zinios isz „Lietuvos“, „Ukininko“ ir „Vienybės“ ir dvi zintutės isz politikos — tai visas turinys. Iszleistojas lyg nedrysdamas pasirodyti su savo nauju laikraszcziu, nesiantė jo nei redakcijoms — mes gavome 1 num. nuo savo bicziuolio tik-tai.

— Tilžėje 26 d. Rugsjuczio buvo antroji vasarinė „Lietuviszkos Dainininkų Draugystės“ szventė, nes pirmoji per Jonines dēlei lytaus nenusisekė. Dainininkai buvę su lietuviszkais rubais pasipuosę.

— 12 d. Rugsjuczio, Tilžėje, lietuviszkoje evangeliszkoje bažnyczioje buvo Gustavo Adolfo draugystės szventė, kurios mieriu yra szelpti vokiecius svetur gyvenanczius tautiszka ir tikėjimiszka. Į bažnyczią įėjimas buvo apmokamas ir lietuviai sudėjo net 132 markes ir 8 fenigius, kur vokiszkoj bažnyczioj sudėjos 84 markes ir 54 fenigius. Rukuose vėl lietuviai sudėjo 102 markes. Tik dviejų parapijų lietuviai evangelikai sudėjo 234 markes ant palai-kymo vokieciystės svetur, o ant lietuvystės, savo reikalų, nei fenigio! Lietuviai duoda dides aukas neva platinimui krikszczionystės ir nemato, kad jų vaikai tampa pagonais pavirsdami į vokiecius!

— Krokavoje pradėjo isz-

eiti naujas lenkiszkas laikrasztis „Niepodległość“, organas susivienyjusių lenkiszku radikalų, neva teisingų žmonių, kurie patraukimui žemai-czių žmonių prie iszliuosavimo Lenkijos, paduoda nors vėlybą receptą „kad užmuszimas Klingenbergio už jo darbus Kražiuose ir iszneszimas Muravjovo paminklo Vilniuje į padanges laike szventinimo butu sukėlęs daugiau žmones, negu platinimas ir geriausių rasztų apie iszliuosavimą Lenkijos“, ir susivienyjimas radikalų keta toje pakraipoje pradėti darbą.

— „Saulė“ pranesza, kad szv. Antano ir Juozapo draugystės ir Algerdo Uzarų draugystė isz Philadelphios iszrinkę K. Poszką ir J. Kurakauc-ką apskundė kun. J. Kaulakį reikalaudami atidavimo bažnyczios rasztų (Deeds) ir \$5,651,85 ct. pinigais ir akcijoms. Bažnyczia yra užraszta ant vardo szv. Antano draugystės, o kunigas taikėsi ją jau užrasztyti arcivyskupui, kaip tai yra visos lietuviszkos bažnyczios užrasztytos arba padovanotos vyskupams. Parapijonai patyrę tokį kun. mierį apskundė jį į sudą reikalaudami atidavimo rasztų ir pinigų, kurie teisingai prigul parapijai, o niekam kitam. Gerai, kad parapijonai dar apsižiurėjo, jei tik ne per vėlai.

— P. Azys per „Viltį“ kaltina pesztukus ir juos gelbs-tinczius biznierius — karcziamnykus, kurie gramzdina garbę mūsų tautos akise svetimtauczių. Tiesa, kalti yra pesztukai, bet kaltesni yra tie, kurie turėdami ant jų įtekmę nesistengia jų pataisyti. Vietomis net yra tveriamos pesztukų gaujos naikinimui bedievystės. Kad žmogus prie peiktinų darbų greicziaus palinksta ir prisiima, tą zinome visi ir už tai žmonių nelabai galima kaltinti, bet tikriejie kaltininkai

yra tie, kurie žmones prie to kreipia ir stengiasi juos tame palaikyti, bile jie esti tokiam iszvadziotojui paklusni. Pataisymui tokių žmonių turi buti platinama blaivystė pirmiausiai, paskui skaitinyczios, prakalbos, dainos, muzika ir kiti dori pasiliksiminimai, kas didelį nuoszimtį tokių pesztukų patrauktų ir tokiu budu jie priprastu prie doresnio pasielgimo. Bet kas tame yra daroma? Prakalbos yra stabdomos su policijos pagelba, arba geriems katalikams nerodyjama eiti klausyti prakalbų, kaip tai buvo Pittstone. Antai Chicagoje kun. Krawczunas rengia knygyną, bet jame nebus knygų nekatalikiszkos įtalpos ir „tokias guodklebonas sulaikys ant ugnies“. Kaip cenzura atima vertumą kiekvieno raszto, taip ir knygynas cenzuruotas su ugnia neatnesz naudos, jeigu jame bus tikta katalikiszko turinio knygos. Kaip pasikels toks žmogus, kurs už skaitymą geresnių rasztų ar laikraszczijų yra gandinamas pragaru ir toks negauna iszriszimo? Tokiems nelemtiems dalykams esant žmonės negal pasikelti.

Aukos paminklui
Dr. V. Kudirkos.

J. Makauckas Wilkes-Barre, Pa. 25

Buvo \$13,45

Labu \$13,70

Redakcija.

Isz Lietuvos.

Kankintiniai uz lietuvyste.

23 d. Geguzės mėn. 9 valandoje ryto, Varnių pristovas, tame tarpe uzvaduotojas Plungės pristavo, su žandarais ir urėdninkais atsibaladojo į Szlaveitų sodzių, Darbėnų parapijos, kame prie savo uosvivo gyveno garsus apielinkėje Palangos daktaras Vaineikis; iszkrėtė namus ir, nieko neradęs, iszvažiavo atgal; bet

12 valandoje nakties mete vėl sugrįžo, daktarą Vaineikį suėmė ir išdangino į Šiaulius. Už ką ir dėlko, niekas nežino. Visa apielinkė gailistauja, nu stojusi gero gydytojo ir tikro žmonių prieteliaus.

Pirmose dienosė Gegužio m. pasibaigė byla darbėnėszkių lietuvių. Apskelbtas „Augszčiausias Įsakymas“ (Vysoczaj-szeje Povielenije): Petrulį skaityti už nekaltą; Gruzbarzdį išz miestelio įsodinti į cypę prie savo valsčiaus ant 14 dienų (pas aną užpernai buvo radę vieną „T.S.“; kvailai teisingdamasis, jis buvo bereikalo įkiszęs p. Petrulį); Czerskį išz miestelio — į cypę ant 7 dienų prie savo valsčiaus (jį kraitydami per apskundimą Jaszinskio, rado „Kalba kataliko su nekataliku“); kito už tokią knygelę nebutu baudę, bet Czerskis neseniai pagrįžo carui tarnavęs ir prisiekęs, girdi, buvo buti isztikimu, tai yra — užmirszti savo vieros mokslą ir savo tėvų kalbą. Akvyas tas „Augszčiausias“ parėdymas! Kada prie augzstosios vyresnybės ir prie paties caro pludo deszimtimis praszymai, idant teiktus sugrązinti mums suturėtą priesz 36 metus spausdinimą lietuviszkų kunigų, tai caras, rodės, nė negirdziąs; o kad menki zemaitėliai, vos lig penkių suskaiityti temokantįs, paskaitė nekaltas knygeles, tai apie tą dagirdo ir į cypę sukiszo. Juokai ne isz paties caro, bet isz vyriausybes, kuri ir žmones, ir carą balamutyja, su niekais galvą suka, o svarbiausius reikalus į pastalį kizvi.

Vieną szventvakarį ėjo žmogelis, maiszelį pasisvėręs, pro Pakapės (ties Šiauliais) monopolį, kurį pakapiszkiei, it bitės aulį, apgulę laikę; užė, butelius nusitvėrę, o po vidurį szokinėjo vienas, kurs, matyt, neturėjo už ką butelį nusitverti, dėlto rankoje turėjo kazo-

kiszką bizuną ir pradėm szaukinėjo maskoliszkus bauginimo žodzius: „protokol“, „Sje-ža“ irk. Apsipratę su tuom kaimynai, nėtėikės nė zvilgtėrėti į tą baistį „naczelninką“, kuriuom, lengva dasiprotėti, buvo isz jų paczių iszrinktas storasta. Degtinės isztroszkės, pons storasta veikiai pasergėjo svetimą žmogų ir tuojaus pradėjo graibytis apie maiszelį, kas ten yra. Žmogus akiesmirksnyje isznyko, o likusieji lengvai suprato, ką neszas ir tarė: laimingos kelionės! Suprato ir storasta, Vincas Prakapas isz Vaiksnegalėlio; bet jis netarė: laimingos kelionės! O, ne! jis tuojaus sugrobė dar du „isztroszkusiu“: Petrą Prakapą isz Giedrių sodžiaus ir Peliksą Juozapavyczę isz Pakapės ir ėmė vyti. Ant tuszčių Tyrulių pelkių už mieszčiuo nesunku buvo iszvysti skubiniai keliaujantį ir jį privyti, o privijus sumuszti ir ant galvos iszpilti visas maskoliszkas baidykias: „policija“, „protokol“ ir tt. Iszvydo nabagas, jog ir Pakapėje, kaip ir kituose Lietuvos krasztuose, netruksta judoszių, policijos tarnų, kurie už degtinės laszą tikrą brolių parduotu ir savo rankomis bažnyczią iszardytų, bet gi lygiai už tiek pat degtinės parduoda ir tuos, kuriems szuniszkiei tarnauja. Ilgai negalvojęs, risza keleivis maknelką, isztraukia pakaiszą ant pragėrimo ir... po Kalendorių ant apsiszvietimo ir keliauja sau liuosas.

Pasziauszėje toks pat „naczelninkas“ nuszkriaudė kitą prekėją, iszplėszdamas už ne nuvedimą į maskolių kinę už keletą rublių abrozdu, kuriais, kaip sako pasziausziszkiei, visą trobos galą nulipdė Dievui ant garbės, o sau ant patiekos. Veizėk, kokių tai nėra užmirusių sauzinių, jei gali dziaugtis vogtais daiktai ir varto-

ti prie pagarbinimo To, kurs butu pasakęs: nors tu ir visą trobą szventųjų paveikslais iszpuoszi, bet jeigu szirdyje artymo meilės neturėsi, vis tiek cimbalas busi. O kas kaltas, kad tokie nedori žmonės į virszininkus pakliuva? Patys valszonys: kam vagis ir degtinės vamzdzius iszrenka, o paskui anų nepriziuri? Antai storasta iszvogė isz magazino 200 purų grudų. Nieks nežinojo, kol neprisireikė atpilti. Apsiziurekite, valszonys! Nedori perdėtiniai, girtuokliai padarys jums dar didesnę blėdį.

Isz Paprusio gauname dar vieną nepaprastai liudną praneszimą, kaip tai patys broliai žemaicziai kankina tuos, kuriems turėtų, jei nujiegtu, rankas buczuoti. Sztai ką mums raszo isz Kulių, Telszių pav. Jusų laikrasztį — „Tėvynės Sargą“ skaitau ir dziaugiuos: tiek ten visokių žinių ir szeip jau skaitymu! Nekartą nuo szirdies atsiduksėju, pamislyjęs: dėl ko tai musiszkiei anų nepazysta, nors nėra žmogaus, kurs du-tris syk per metus nenuvaziuotu į Klaipėdą. Retą zemaitį užrubezis traukia laisve pasiskaitymo lietuviszkų laikraszčių; daugumas tankiai su visai mažais reikalais vaziuoja vien dėl atsigerimo skanių prusų gėrimų: visokių gatunkų degtinės, likierų, punszų, arakų ir tt., o apsiszviesti nors truputelį laisvoje karalystėje maž kam teateina į galvą, Tiesa, ir namie esantiems dabar prekėjai pristato, bet czia dar liudniaus atsitinka: namo parnesztus daug daugiau skaitytų, kad ne gauja beslėpyczių-judoszių iszdavikų, kurie už rublį, patį Dievą parduotų. Arti rubeziaus, kur kitados kontrabandą užsiimdavo kiekvienas sveikas vyriszkas, ypacz nesziujimu degtinės, iszaugo skyris žmonių, drąsių, suktų, gudrių, bet ir be jokios sauzinės. Czia

jis laužys galvą, kaip apgauti maskolių sargybą, vietinę policiją; czia jis atsigręžęs jiems patiems tarnaus, iszduodamas savo draugus, su kuriais isz vieno bakius neszė. Baisus tai žmonės! Nuo jų, kaip nuo susiedų, nepasislėpsi, ir per tai niekuomet negali ramus buti: czia jis su tavimi prieteliaujas, czia tą patį vakarą liubrikus atveda. Juos pataisyti galėtum negut tik galvą nusukant. Ir verta butu teip daryti, kad nebutumėm krikszczionimis, kuriems Kristus įsako laiminti savo persekiotojus, nes nežino, ką darą. Tulas piktadėjas paskui ir gailis brolių įvėlęs. „T. Sarge“ radau paminavotą isztrėmimą į Maskoliją ukiniko Grigalausko. Priduriu dėlto czia, per ką ta nelaimė atsitiko. Artymu Grigalausko kaimynu buvo tulas bobilis Valadka, kurs, budamas geruoju, isz vieno su anuo gyveno ir tankiai pasipelnė. Bet sztai kipszas netiketai apsėdo: iszduok savo sėbrą, iszduok! ir paklausė velnio tarnas, ir nuėjo prie Plungės liubriko, persirėdė jų drabuziais ir atvedė ant tos vietos, kur knygu pakai buvo. Grigalausko vaikai gražiai jį pažinę buryje maskolių. Dabar, kaip Kainas, užmuszęs savo brolių, slapstos po visus paszalius, bijodamas, kad jo paties ne užmusztu. O, ne! nebijokis: nieks tavęs su mietu nemusz! Tavę užmusz pati tavo sauzinė, kad matysi paliktą moteriszkę su mažais vaikais, griuvanczią ukę kankintinio! Bet ir numiręs atrasi sau Judosziaus draugystę ir lygų paniekinimą.

Pradzioje Geguzės vėl panasziai nutiko. Žvizdrys isz Mostaiczių sodos vežė szuntakiais keletą pudų visokių moksliszzkų knygelijų; maldaknygių mažai teturėjo. Kada jau laimingai nukeliavo 4 myles nuo sargybos ir liuosai at-

siputė, staigiai iszgirdo szuvi ir užstojanczius kelią liubrikus. Tie jau žinojo, kas ir ką veža; nieko ne klausdami, liepė grįžti į Gargždų muitinyczią. Žvizdrys-žmogus neturtingas, vos keletą deszimtinių žemės turįs. Prakiszto tavorą, arklį, vežimą, paliko paczią su mažais; o per ką? Per Juszką isz Mizuikų. Juszka - tai nuo senų laikų žinomas vagis, galvažudis. Priesz dvidezimtį metų bėgunas nuo kariumenės, bėgunas isz kataragos, bėgunas isz savo gimtinės vietos, apkeitęs ir savo pavardę: isz Gedvilo - Juszka. Per visą amžių gyvena isz vavgystės, kontrabandos ir iszdevystės. Isz pradzios policija aną persekiojo, bet kad vieną sykį jei iszsispaviedojo, paliovė, priraszė prie valseziaus ir dabar turi sau szpiegą. Kad butu czia Amerika ir korimo įstatymas, pirmąjį pakarti Juszką reiktu, nes nepakorus apielinkė neturės atilsio. Už Žvizdrį Juszka gavo nuo maskolių 20 rublių. Ką Valadka gavo už Grigalauskį, nēr žinios; sako tik rublį! Žvizdrys sėdi kalinyje.

Eilėje Judoszių-pardavėjų butinai reikia padėti ukininką Kvekszą isz Jurjonų. Tas apsilėdęs ukininkas, lig isznakczių gundrinėdamas po Gargzdus, viską žino ir grįždamas pardavinėja tuos, kurie ką nors su savimi vežas. Nese niai jis iszdavė Strauko Pranciszku su seserim, kuriuos žydai buvo įpraszę pavėžėti szilkų. Prakiszto arklį ir vežimą, užmokėjo baudą, o Kvekszas už tą tegavo 3 rublius. Stebuklai, kaip tie Judosziai nepaspringsta, vartodami teip uždirbtus pinigus! —

(Isz „Tėvynės Sargo“)

Politiszkos žinios

Amerika. Ant salos Kubos dabar eina tāsynės tarp partijų už konstituciją. Revoliucijo-

niszka partija reikalauja laisvos konstitucijos ir salos o, konzervatyviszkoji amerikonų apiekos. Tautiszka partija vėlnorėjo klausiti rodos pas McKinley, bet susilaikė, neturėdama tam pritarimo žmonių. Mieste Santiago de Cuba buvo balius, ant kurio buvo ir amerikoniszkas gen-gubernatorius Wood, kurs savo prakalboje iszreiszkė kubiecziams meilę ir kad Kuba taptu nepriegulminga, bet politiszkus reikalus kad pavestu atlikti Amerikai. Liberaliszki Kubos laikraszcziai statei sako, kad Amerikos mieriu yra Kubą paglemžti arba pratęsti ant kas žin kaip ilgo laiko kariszką apgulimą.

Ant Pilipinų viskas senose vėžėse važiuoja. Amerikonai savo apgarsintą dovanojimą kalczių ir civiliszką valdžią nori įvesti su pagelba kariaunos. Provincijoi Laguna amerikonai isz pilipinieczzių paskyrę visus urėdninkus, kur nukakęs gen. Cailles nukirsdino visiems urėdninkams galvas ir apgarsino, kad kiekvienam teip padarys, kuris pildys bent kokius amerikonų įsakymus; teip gi ir tie taps nugaluoti, kurie parduos savo ginklus amerikonomams arba suteiks bent kokią pagelbą jiems. Gyventojai abejotinai ant amerikonų užmanymų žiuri, bijodami gyvastį prikiszti, neesant gana amerikoniszkos kariaunos jų apsergėjimui nuo maisztininkų antpuolių. Tiktai ten yra amerikoniszkas rėdas ir tvarka, kur yra nemenki amerikonų pulkai, szejp viskas yra pilipinieczzių rankose. Pilipinieczziai jau persitikrinę yra, kad Amerika jų neįstengė pergalėti iki sziol, tai jau nepergalės jų, kadangi tokios karės prieszininkai paczioje Amerikoje auga ir lukestį jie stato ant demokratiszko rėdo nuo rinkimų prezidento. Ant tos vilties remdamiesi jie gauna naują drąsą kovon už savo laisvę ir taisosi ant naujo budo vedimo

karės, parsigabendami visai naujas szaudykles, kokių neturi patys amerikonai, ir nepraeina nei vienos dienos, kad neatsitiktu keletos susimuszimų.

Liuosnoriai ant Pilipinų reikalauja, kad juos sugrąžintu namon, o tokių yra net 31,000, tai gi net pusė kariaunos. Valdžia teisinasi, kad negaunanti transportinių laivų gabenimui jų Amerikon.

Vienas muzikantas isz 37 pėstininkų pulko pamilęs vieną pilipinietę pametė savo pulką ir perėjo prie pilipinieczzių kaipo majoras ir muszė amerikonus. Vienam susimuszime tapė jisai sužeistas ir sugautas, už ką kariszkas sudas jį nusudyjo ant suszaudymo, bet McKinley tają baudą permainė ant 99 metų kalėjimo.

Isz San Francisco pirm dviejų mėnesių iszplaukė garlaivis „California“ į Manilą su 8000 tonų szuvių ir pirm 15 dienų turėjo buti jau vietoje, o apie tai nieko negirdėti. Washingtono valdzios baimijasi, kad gabenamoji pilipinieczziams laisvė nebutu nugarmėjusi ant jurių dugno.

Pietinė Aprika. Burai vis traukiasi tolyn į sziauryczius o paskui juos seka anglai. Pas Machadodorp buvęs didelis muszis ir anglams tapo užduotas nemenkas smugis, kur pusė Bethel'o kareivių galą gavo su komendantu Dalvig, bet burai turėję trauktisi palikdami net kanuoles; bet patikrinanczių žinių apie tai nėra. Gen. Botha gindamasis traukia ant Lydenburgo, kurio pirma prezidentai Krugeris ir Stein į Nelspruit nusikraustė per 60 mylių nuo Portugalijos valdybų, kad reikale galėtu isztrukti isz anglų rankų. Gen. De Wet Oranijoi pasirodė netoli Winburgo. Komendantas Theron užpuolė ant Kilp River stacijos ir atėmė anglams visą trukį su 35 kareiviais. Grobį

iskraustę trukį sudegino. Pas Winburgą anglai sugavo gen. Oliver su trimis sunais. Burai paleido visus anglus pasilikdami tiktai apicierus. Robertas iszleido proklamaciją priskaitydamas Transvaaliaus respubliką prie Anglijos valdybų.

Nors burai gana narsiai ir sumaniai pasirodo, bet viltis pergalejimo anglų vis mažinasi, nes negalimu daiktu yra stengtis priesz deszimt kart skaitlingesnę kariauną. Jeigu priesz Angliją pakiltu karė Indijose ir Kinuose, tasyk viskas atsikreiptu į kitą pusę, bet iki sziol to dar nėra ir Anglija nuo to saugojasi.

Burų pasiuntiniai dabar vieszi Petrapilėje ir matėsi su pacziu caru, kuris apgailejo negalįs pagelbėti ir rodijęs santaiką padaryti dėlto, kad kiekvienos karės jisai neapkencziąs. Tai gi narsus tėvynės apginėjai neteks savo szalies.

Rytinė Azija. Caras užmanė o Amerika pritarė, kad isz Pekino butu iszkraustyta kariauna, kas nustebino ypatingai Angliją isz tokios prietelystės caro su Amerika. Amerika iszsiuntinėjo tajį užmanimą kitoms vieszpatystėms ir laukia nuo jų atsakymo. Ar kitos vieszpatystės ant caro užmanymo sutiks, galima abejoti, nes tą caras greicziausiai dėl kitų prigavimo apskelbė. Anglijos laikraszcziai raszo, kad caras tokį užmanimą padavė tik todėli, kad laimėti laiką sutraukimui daugiaus kariaunos į Kinų pakraszczius, kur pakeliui yra 350,000 kareivių, ir kada toji kariauna bus ant Kinų rubeziaus, tada Maskolija netik su Kinais, bet ir kitoms vieszpatystėms elgsis saviszka. Vokietija ir Austrija neiszmano ką daryti. Ciesorius Wilemas nori sau vienas saviszka elgtis ir kinus pamokinti. Vienok jeigu amerikonai ir maskoliai isz Pekino iszkraustyti, turėtu tą pat ir

kiti daryti. Maskolija ir Amerika nurodo, kad tarybos su Kinų valdžia nėra galima greičiaus daryti, kol nebus vyriausieji valdonai šalies sostapilėje. Kas iš to išeis, pamatysim vėliaus.

Tarptautiszka kariauna užėmė galutinai ir ciesoriszka miesto dalį Pekine. Pagal nutarimą pasiuntinių ir kamandierų, pietinės šalies vartai tapo pavesti amerikų sargybai o kititreji japonams, kuriems teipgi tapo pavestas aprupinimas likusių rumuose urėdninkų ir tarnų.

Paskutinios žinios pranesa apie žiaurios pasielgimus tarp tautiszkos kariaunos Kinuose, ypatingai maskolių. Traukiant ant Pekino visa valė tapo duota kareiviams ir tiejie pasielgė kuomi žvėriszkiausiai, plėszė, degino ir žudė, kas jiems po ranka pakliuvo. Gyventojus sžadė vietoje celių, moteris, klupszczias meldzianczias susimylimo, su sžadųklių kulbėmis muszė o vaikus ant durtuvų smaigė. Korespondentai apraszo, pasielgimą kareivių kuomi žvėriszkiausiai, ant ko vyresniejie nusidavė spangi esanti.

Japonija nusiuntė dalį savo kariaunos į Amoy, provincijoi Foo-Kien, nežiurėdama pasiprieszinimo kitų vieszpatyszčių pasiuntinių. Anglija teipgi nusiuntė vieną kariszka laivą, Vokietija dar nesiuntė, bet žiurės, jeigu Japonija iszten nesikraustys, tai ir ji nugabens tenais savo kariaunos dalį. Vokietijos dumcziai spėja, kad Japonija su Anglija susitarusios yra užimti, Anglija Yangtse pakalnę, o Japonija Amoy su apielinke.

Susimuszimų tarptautiszkos kariaunos su kiniecziais neatsitiko, apart susimuszimo su maskoliais Mandziurijoi. Kiniecziai rodosi nedrysta užpulti ant europėjiszkių velnių, kad jus iszguiti iš savo kraszto. Mat visuose susimuszimuose

europiecziai kinieczius vis pergalėjo. Vienos žinios pranesa, buk susineszimo linija nuo pamario į Pekiną tapusi perkirsta, nes nepareina žinių, kitos vėl pranesa, kad kiniecziai taisosi užpulti ant Tientsin.

Japonijos ministerių pirmsėdis iszsitarės, kad iki sziol dar nei gercs pradzios nebuvo Europos vieszpatyszčėms darbuotis Kinuose ir jos turi labai saugios buti, kad neprapultu vilnise Kinų tautos. Vienas amerikonas vėl pranesa, kad Kinai per dabartinę karę susiorganizuos ir su jeis kariauti jokia pavieni vieszpatyszčė neįstengs. Dabar Kinų valdzios (gubernatoriai arba vice-karaliukai) rupinasi tik tai supjudyti Europos vieszpatysztes, ir kada tos pradės tarp savės kautis, Kinai gali visas nužavinti.

Balkanų Pussalis. Dideli nesutikimai užgimė tarp Bulgarijai ir Rumunijos. Mat Rumunijos revoliucionieriai gavo Bulgarijoi prieglaudą ir Sofijoi įsitaisė sėdenę. Rumunijos valdžia pareikalavo, kad Bulgarijos valdžia juos iszvaikytų, ko toji nedaro ir prie to ją priversti Rumunija nori net su ginklais, taigi per karę. Rumunijoi tapo daugelis susirinkimų nulaikyta ir visuose apsireiszė geismas karės. Visus bulgarus isz Rumunijos valdžia varo laukan. Mat rumunai labai įpykę ant bulgarų už tai, kad jie gelbėjo jiems 1877 m. įgyti patvaldyszčę, o tiejie dabar kovoją jų neprietelius.

Dalis darbu.

Johnstown, Pa. Czion tapo sustabdyta ant nepaskirto laiko deginimas kokso dėlei per didelio isztekiaus, kur 450 darbininkų liko be darbo.

Chicago, Ill. 400

sustraikavusių plumberių vėl sugryzo prie darbo ant senųjų algų.

Ashland, Pa. Sziojė apielinkeje dirba kasyklose visas szeszias dienas pilnai.

Pottstown, Pa. Vietinės vinių liejinyczios po ilgo nedirbimo vėl pradėjo dirbti ir 600 darbininkų gavo darbą.

Anderson, Ind. American Rod & Nail Mill tapo uždarytos ant nepasklrto laiko ir 980 darbininkų liko be darbo.

Moosic, Pa. Hillside kasyklos, prigulinczios Erie gelzkelio kompanijai, nedirbė nuo Geguzio mėn. 1897 m. vėl pradėjo dirbti ir 550 darbininkų gavo darbą.

Fall River, Mass. Medvilnės iszdarbių savininkai apgarsino, kad nuo 17 Rugsėjo numazins visiems darbininkams algas ant 12½% dėlei per didelio zoposto iszdarbių.

Cleveland, Ohio. 600 gelezies krovėjų isz laivų ant Erie gelzkelio sustraikavo dėlto, kad kompanija norėjo pailginti darbą be pakėlimo algos.

New York. 6 mėnesius tęsesis cigarų darbininkų straiakas pasibaigė ir abi szalys susitaikė ant nutarimo taikos sudzių.

Rankin, Pa. American Steel & Wire Co. gelezies pabirkas nuo ilgo laiko nedirbės vėl pradėjo dirbti ir 1000 darbininkų gavo darbą.

Clifton, W. Va. Nauja draugyszčė po vardu Tomkins Coal & Mfg. Co. rengia czion naujas kasyklas, kur 500 darbininkų gaus darbą.

Hazleton, Pa. Kasyklų savininkai nedavė jokio atsakymo kalnakasiams ir laikas paskirtas pasibaigs szią sanvaitę. Jeigu kasyklų savininkai niekame neprisilenks ant darbininkų reikalavimų, tai ateinanczią sanvaitę gal jau straikuoti 150,000 darbininkų. Kompanijos garsina vienok,

kad straikuoti nori tik ketvirta dalis darbininkų, nors pagal organizaciją tik ketvirta dalis darbininkų nenorėtu straikuoti, bet iszkilus straikuoi, straikuos ir neprigulinti prie kalnakasių organizacijos.

— Kanadoje, Pacific gelzkelio darbininkų straiakas jau pasibaigė ant nenaudos straikerių.

— Missouri valstijoi visose kasyklose gelzkelio kompanijos Big Four pakėlė darbininkams algas ant 10%.

Isz Amerikos.

Didžiausia kanuolė.

Bethlehem, Pa. vietinėje plieno liejinyczioje tapo nulietu kanuolė, turinti 18 colių skylę, taigi pusantros pėdos. Sunkumas tos kanuolės yra 18,000 svarų ant colio. Szuvis tos kanuolės sveria tik 2000 svarų, parako tame szuvyje yra tik 300 svarų; kulka lekia sekundoje 2000 pėdų. Kaip toli tokia kanuolė siekia, nežinia, bet apie pustreczios lietuviszkos mylios vis sieks, nes 16 colių kanuolės siekia per dvi myles. Mėginimas nusisekė gerai prie kariszkių virszininkų. Taigi Amerika jau pralenkė Europos kanuolių liejikus.

Teiptaikę.

Philadelphijo tapo pagautas italas Bartolomeo Ruello, kuris dirbo netikrus pinigus, sidabrinus, auksinius ir popierinius. Per 15 metų jisai iszleido daugiaus kaip \$200,000. Jis pats savo darytu pinigų neplatino, bet juos parduodavo kitiems už pusę prekės. Dabar sugavus vieną pinigų platintoją, tasai iszdavė visą paslaptį.

40 metų dega kasyklos.

Netoli Allentown, Pa. kasyklos Summit Hill jau nuo 40 metų pamažu sau dega ir užgesinti nepasisekė, nors kompanija Lehigh Coal &

Navigation Co. įsikasztavo per \$1,000,000 dolerių.

Jaunikis pabėgo.

Marinette, Wis. viena mergina įsimylėjo į vaikiną, kuris vienok provijo juokus iš merginos. Mergina be jaunikio negalėjo rimti ir tasai neva ketindamas apsivesti išžemė net laisnius, vienok ant szliubo neatėjo ir dingo be bėdsako. Mergina nesulaukusi savo numylėtinio aszarodama nuėjo statei pas pavieto sekretorių klausdama, ar tasai nematė jos jaunikio ir tam atsakius, nuėjo pas szerefą, kad tasai sujieszkotų pabėgusį jauniki.

Oralaivis tikėjimo apeigose.

Columbus, Ohio, italiszkoi parapijoi szv. Jono kriksztytojo apvaikszečiojo szventę palaiminto Agnostino Novello Sicilijos užtarytojo. Po didelėi parodai po miestą su muzika prie didžio skaitliaus susirinkusių didžiausiame tykume paleido oralaiivį atsiminimui kelionės į dangų duszios palaiminto užtarytojo.

Szokiai bažnyčioje.

Chicagoje kun. J. L. Jones, klebonas bažnyczios Visų Duszių, kuri yra ant Oakwood Boulevard ir Langley Ave. atėjo ant persitikrinimo, kad szokis yra teipgi įrankiu szganymo duszios ir dėlto įvedė į savo bažnyczią szokius vakarais prie orkestros muzikos, į kurią vale kiekvienam žmogui ateiti užsimokant 25 ct. įžengos ir ant Dievo garbės bei szganymo savo duszios paszokti. Szitas naujas budas pradzioje bus gana naudingas kunigo kieszniui.

— Brooklyn, N. Y. liuteroniskas kun. Jubelt įsitaisė bažnyczią ant vandens, kadangi vasaros karsztyje murinėje arba medinėje bažnyczioje žmonės per daug nuvargsta. Laike dievmaldystės garlaivis plaukioja szian ir ten Hudson'o upe, o kurie nenor klau-

syti kunigo koznijimų, tie ant virszaus susėdę linksmai praleidžia laiką. Gelzkelijų vagonuose teipgi yra įrengtų bažnyczijų.

Akuszerką norėjo pakarti.

Gilman, Ill. akuszerka G. W. Wright gelbėdavo nuo meilės nelaimių merginas ir kelintai priskubindavo myrį, o kad nepatirtų valdzia apie tai, mirusias laidodavo slaptu. Galiausiai dabar iszkilo viskas į aiksztę ir vieną slaptai palaidotą užtikio valdzia ir iszkasė. Pasklidus gandui apie tai, atėjo apie 300 žmonių į akuszerkos namus ir norėjo tuoj pakarti. Akuszerka gynėsi su savo tarnais szaudydami isz revolverių. Minia negalėdama jos paimti, uždegė namą į isz visų pusių į jį szaudė ir pas kui visus suzeistus policija nusigabeno ir žmonės iszskirstė, bet ant rytojaus nuėję į rotuszę reikalavo jos iszdavimo pakarti. Valdžia prieszinosi ir susirinkusieji už tai su akmenais iszdauzė rotuszės langus. Szerifas su akuszerka slaptai buvo iszvažiavęs į kitą miestą.

Amerikos didmiescziai.

Pagal žmonių suskaitymą Berzelio mėnesyje New Yorkas turi gyventojų 3,437,202 szkaitant sykiu ir Brooklyną, Chicago 1,698,575, Philadelphia 1,293,697, St. Louis 575,238, Cleveland 381,768, Buffalo 352,219, Cincinnati 325,902, Milwaukee 285,315, Washington 287,718, ir daugelis kitų isz didesnių miestų pasidaugino su desėtkais tukstančių gyventojų. Wilkes-Barre pasidaugino ant 14,003 ir dabar viso gyventojų turi 51,721. Kiek Plymouth'e gyventojų ir ant kiek pasidaugino, Washingtono valdzios dar nepagarsino.

Nelaimės.

Pas Hatfield, Pa. nuo Bethlehem ant Philadelphios Rea-

ding'o gelzkelio susimuszė ekskursijos trukis sū pieno trukiui, į kurio užpakalį atsimuszė ekskursinis. 13 žmonių tapo užmuszta, o per 60 suzeista.

Akron, Ohio. vieno elektriszko strytkario sugedo įtaisos ir bevažiuojant iszsimuszė isz po apaczios karo liepsna. Keleiviai nuo to persigando ir szoko laukan isz karo; vienas beszokdamas atsimuszė priesz stulpą ir persiskelė makaulę, ir tuoj numirė; 3 suzeisti tapo.

Kaukauna, Wis. Henry Quady su savo moteriszke ir 4 vaikais norėjo persikelti į kitą pusę upės. Atplaukus į vidurį upės valtis apsvirtė moteriszke su 3 vaikais prigėrė. Tėvas su viena 12 metų mergaite iszsigelbėjo.

Isz Quincy, Ill. iszplaukus garlaiviui ant Mississippi upės trenkė į garlaivį perkunas; 3 žmones apdegino, 10 užgluszijo isz kurių viens isz proto iszėjo.

Besirengiantiems aplankyti Paryžiaus parodą.

Nors ir visaszvietinė paroda tapo atidaryta per velykas, bet visgi liko da nuo szios dienos 2½ mėn. iki uždarymui parodos*). O jeigu atsmyt, kad pirmutiniuose dviejuose mėnesiuose paroda da ne buvo įrengta, tai bus aiszku, kad da yra užtektinai laiko atsilankymui ant parodos. Be to paskutiniam laike daug parankiau keliauti į Paryžių, ne kaip pradzioj, viena dėlto, kad Liepos ir Rugpjuczio mėn. prigul prie karszcziausių vasaros mėn. ir tame laike parastai paryziecziai apleidžia Paryžių ir apsigyvena vasarniuose gyvenimuose, sziaame laike grudziasi daug svieto, oras pilnas dulkių, troszku, daug-

*) oficialiszka paroda turi but uždaryta 5 d. Lapkriczio.

mas vaikszečioja apleipę, nuilbę. Dagi pats „batiuszkaras“, didelis prancuzų biciulis, kaip raszo kiti laikraszcziai, atidėjęs aplankymą Paryžiaus parodos ant Rugšėjo mėn. Taigi sakau velu da ner.

Svarbesnis jau yra dalykas kasztai kelionės ir užsilaikyimas Paryziuje. Gyvenantieji Amerikoje žinos, kiek kasztuoja kelionė iki Anglijai. Nuo Londono iki Paryžiui bilietas 3-czios kliasos kasztuos apie \$5,00 o gal pigiau, nes kitos kompanijos dėlei Paryžiaus parodos yra numazinusios kelionės prekes. Kelionė tiesiog ant Prancuzijos link gal, kasztuotų da pigiau, ne kaip per Angliją. Bet ar sziaip keliaut, ar teip tai visgi kelionė kasztuotu ne mažai pinigų, ir pas mus ner tokių piniguoczių kurie galėtų aukauti tiek pinigų ant to dalyko, juo kad kits isz tos kelionės gal turėt tik mažą naudą. Dėlto vieninteliai keliauti dėl tos parodos daugumui neverta.

Bet yra daug žmonių Amerikoje kurie rengiasi gryzti arba atsilankyti į Lietuvą; tokiems tai ir parankiausia butų pasinaudoti isz szios progos ir važiuojant į Lietuvą užsukti į Paryžių. Kelionė nuo Paryžiaus iki Lietuvos rubežiui kasztuotų apie \$17-20,00 važiuojant 3ezia kliasą*).

Užlaikymas ir vieta Paryziuje kasztuoja neteip brangiai, kaip girdėt kalbant ir garsinant. Sztai brosziuoroje „L'Exposition pour tour" pabaigoj tarp praktiszku nurodymų yra paminėta, kad užlaikymas ir vieta Paryziuje kasztuoja 12-15 fr. ant dienos. Tiesa nesirenkant vietos apsigyvenimui ir valgiui sunku iszmisti pigiai, bet galima užsilaikyti Paryziuje už 6 fr. ant dienos, o gal da ir pi-

*) Vokietijoje važiuojama kipgi 4-ta kliasą, kuri kasztuoja 2 syk pigiau, ne kaip 3ezia.

giau. Vieszbucziai, ką yra netoli parodos ir ne toli gelžkel-dvarių yra sulyginant daug brangesni ne kaip kitose vietose, teipgi brangesnis yra gyvenimas dideliuose, puikiuose vieszbucziuose, ir puikesnėse miesto dalise (quartier). Toliau nuo parodos galima gauti kambarį už 2 fr. arba už 1½ fr. Prie prastesnių ir nebrangių miesto dalių priguli Quartier latin, kur gyvena teipgi ir pora lietuvių. Da geriau yra pasirinkti sau vietą netoli nuo upės Senos, kadangi paupiais yra įtaisyta paroda, o komunikacija upe yra labai pigi ir lengva. Užlaikymas, (valgis) Paryžiuje gal kasztuot 3½—4 fr. ant dienos. Pietus arba vakarienę galima pavalgyt už 1½ fr. Kas yra praktiskas žmogus gal galėtų ir namuose sau pasitiekti sziokį tokį užkandį ir gal galėtų da pigiau užsilaikyti. Teipgi galima yra 2—ms apsigyventi viename kambaryje, o tuomet teipgi ant kiekvieno pultų mažesnė prekė už vietą.

Keliauti į Paryžių geriausia būtų ne vienam, bet keliems susitarus. Da geriaus būtų, kad tarpe keliaujančių būtų koks inteligentas, o ypatingai toks ką nors kiek pažįsta prancuziską kalbą. Ant pagelbos Paryžiaus lietuvių prie aplankymo parodos daug ką pasitikėt negalima, nes jie yra užimti savo reikalais ir tik nedelioms turi daugiau laisvo laiko. Isz jų tik viens p. Ž. turi daugiau laiko, bet jis ketino iszkeliaut isz Paryžiaus.

Ar daug gali but naudos isz aplankymo Paryžiaus, tai priguli nuo to, ar lankytojas yra kiek apsiszvietęs, ar jis nori apsiszviesti ir ar yra kam suteikti reikalingus paaiszkini-mus. Kas moka prancuziską kalbą, tas nereikalauja vado-vo, užtenka tokiam nusipirkti tam tikrą knygą, kurioje yra visoki paaiszkini-mai kas link parodos. Kas nemoka prancu-

ziskai tam sunkiau yra su-nauda lankyti parodą juo jei-gu jis yra mažai apsiszvietęs. Galima tikėtis, kad Rugsėjo mėn., arba bent priesz uždary-mą parodos, vis bus kas nors isz lietuvių—intelligentų, mo-kanczių prancuziską kalbą ir tuomet galės buti vadovu prie apziurėjimo parodos. Kad apsi-pažinti su visaszvietine paroda nors pavirsiuzium reikia buti Paryžiuje bent 2 nedėlias.

Ant pabaigos asz velycziau norintiems keliauti į Paryžių susiraszyti su „Vienybės Lie-tuvninkų“ redakcija, kuri bent pradžia gali duoti pagei-daujimą patarimą, adresus ir tt. 17. VIII 1900 m.

Daumantas.

VYRAI! ar neatsitiko kam pamatyti Teisybę?

— Ar nematei prieteluk kartais Teisybės? — paklausė syki manęs vienas nepažysta-mas senelis.

— Kokios teisybės? — nu sistebėjęs užklausiau.

— Paprastos Teisybės — aiskino man senelis. — Visur jos jieszkau ir niekur nerandu. Matai prieteluk, asz esmi senas zokonykas isz tolymų krasztų, isz tolymų žemių. Vieną sykį man karsztai besimeldžiant atlėkė angėlas (anio-las) ir pasakė: „Antanai, sako, gana bus tau melstis, eik pa-jieszkoti Teisybės. Danguje jos pasigedo, kas zin kur prapuolė. Vienas angėlas matęs, kaip ji isz dangaus nulėkus ant žemės. Dėlto szventas

Petras atsiuntė mane pas tave, kad tu sujieszkotum Teisybę ir jai pasakytum, kad ji pasiskubintu į dangų, nes ji tenai reikalinga. Mat kitąsyk tai kas diena vis į dangų įzengdavo po naują szventąjį, o mus amžiuje visai szventiejie iszsibai-gė, nes ant žemės visi žmonės szelmiais pastojo, dėlto dan-guje szventiejie padarė krivu-

lę ir nori iszbarti Teisybę, kad ji ant žemės teip mažai tesiru-pina”.

Pasakęs tuos žodžius, angė-las nulėkė vėleik į debesius, o asz vargszas pasiėmęs sziokius tokius makatus leidausi visur jieszkoti teisybės. Iszvažinė-jau kelių kelius, iszplaukinė-jau jurių jures, klausinėjau kožno žmogaus, kokį tik sutikau; nieks ir niekur nematęs Teisybės. Tik vienas man parodyjo keliauti į Lietuvą. „Tenai, sako, žemė esanti szvėnta, tenai žmonės dievo-baimingi, kunigėliai dar dievo-baimingesni, o jau davatkos tai kuo nuodievobaimingiausios. Tenai tu tikrai rasi Tei-sybę”. Paklausiau to žmo-gaus, atkeliavau į jusų krasztą. Su dideliu vargu ir Dievo pagelba perėjau rubėzių ir pa-sijutau szventoi Žemaitijoj. Priėjau vieną bažnytkiemį, jau užmirszaus kaip jį vadina, ir priėjus prie vienu namelių, žiurių, — prie sienos prikaltas koks ten burliokiszkas para-szas. Vienas vaikišczias man pasakė, kad ten paraszyta zo-dis „Szpitolė”. Asz mislyjau, kad jus szpitolės, tai tokios kaip ir visam sviete, tiktai vieni seneliai ir senelės gyvena ir isz iszmaldu maitinasi. Ogi, bro-lau, žiuriu isz tos szpitolės iszeina keturi vyrai, kaip meszkinai, vidutinio amžiaus. Dėl Dievo szventoi! mislyju sau, argi tie jau cziai dabar iszmaldoms gyvena.

— Argi jus szpitolninkai? — paklausiau asz tų vyrų.

— Teip, szpitolninkai — at-sakė jie.

— Argi jus nesidrovit elgė-tauti, ar negalite dirbti? — už-klausiau.

— Mes ir dirbame — atsakė.

— Kam jus dirbate?

— Prabaszcziai, lyg nežinai?

— Na, tik į szpitolę priima senus pavargėlius žmones, o jus da jaunesni už mane? — užklausiau.

— Tu senuk turbut, esi isz

kito kraszto — atsakė jie man, — pas mus į szpitolę priima tik tokius, kurie gal kunigui bernauti, o senus visai laukan iszveja.

Na dabar ir gana! pamisly-jau sau; stato parapija namus dėl pasenusių neturtėlių, ku-riuos kunigai iszveja, o patal-pina tenai savo bernus. Vie-nok asz jų dar užklausiau: „Pasakykit man, vyrucziai, ar nematėt kur nors Teisybės?”

— Tai pasiklausk sztai trio-boje davatkų, gal jos ir žino, mes nematėm — atsakė vienas.

Nuėjau į parodytą triobą, prasidariau duris, pamacziau ar 14 merginų, szokanczių ko-kį tai navatną szokį; palau-kiau, kada jos pabaigė szoku-sios, užklausiau: „Mergaitės, ar neatsitiko jums kada nors matyti kur Teisybę?”

— Kokią teisybę? — užklau-sė jos manęs.

— Labai grazią mergaitę, pasakiau, ji turi dangiszką veidą, ant kaklo neszioja gin-taro karielius, ant galvos rutų vainiką, ženklą nekaltybės, ji dievobaiminga, iszminga, miela, kaip lelija, grazi kaip pavasario auszra.

— Tai ji ne isz mus, tėvuk, kompanijos — atsakė viena davatka. — Gal but tu jiesz-kai tos, ką vakar vargamis-truos iki rytui kazoką szoko, užsidėjus stiklą degtinės ant galvos?

— Ne, — atsakiau — tai te-nai szoko Goslybė, o Teisybė ne szoka, jos melynos akutės, kaip serbento vuogutės, gedisi tokių pasielgimų, ji meldžiasi, o ne szoka, ji gelbsti vargdie-nius, ramina nusiminusius, lai-mina žmones ramios sauzinės, ji neuzvydi kitam laimės.

— Palauk, palauk, senuk — atsakė kita davatka, — ar tai nebus toji tavo teisybė — tai Szliupo mokintinė? Nereika-laujame mes tokios teisybės, tuojaus ją su szluotomis isz mus bažnytkaimio iszvytumėm. Ana, andai, kunigas per pa-

mokslą sakė: „Saugokitės, sako, parėjusių amerikiečių, ką platina visokias netikusias teisybes, ką Szliupo mokslais užsikrėtę, tie szliupvaikiai tai kaip tikros piktos dvasios ve- da žmonės iš tikro kelio, mo- kina nepasninkauti, kad žmo- nės duszios neturi, kad žmonės ir gyvuoliai — tai tikri bro- liai. Mat pats Szliupas su- laukęs ir sunų velniuką su ra- gucziais ir uodegaite“. Eik pas kunigą, tai jis papasakos tau apie tais teisybes.

Ir pradėjo davatkos vėl tarp savęs czerakuot, visai jau į mane nežiurėdamos; viena pa- sakojo, kaip zakristijonas atsi- tupęs valė kunigo gaspadinei kurpes, o toji užsižergus jam ant sprando perėjo per visą kambarį; kita pasakojo, kad ji įsirasziusi į brostvą szv. Jur- gio driganto, ir daug kitokių pasakų pasakojo ir erzėjo, bet asz nelaukiau pabaigos ir pa- vyloms iszkiutinau laukan. Einu pas kunigą, gal pas szventą žmogų Teisybę vis su- rasiu. Nuėjęs, radau jį bežiur- rintį, kaip dobilus veža, pa- garbines, kaip pridera kriksz- czioniui ir klausiu: „Ar ne- matėtė, tėveli, kur Teisybės? Visur jos jieszkau ir negaliu surasti.

— Kokios teisybės? — už- klausė kunigas ruscziai į mane pažiurėjęs.

— Ogi tos, kuri gražiausia už visas gražiausias, kuri laimę suteiktu visam svietui, kad tiktai žmonės jos klausytu.

— Ar ji katalikė? — paklau- sė kunigas.

— O kaipgi, katalikė — at- sakiau.

— O ant miszių kada davė?

— To tai, tėveli, nežinau, — atsakiau — bet ji tokia...

— Nereik mums svetimų dievų ir tokių teisybių — at- kirto man kunigas ir nuėjo szalin.

Einu asz vėl per bažnytkie- mį, praėjau pro davatkų na- mus; ten girdejau jau dainuo-

jant labai linksmą dainą. Ei- dams toliaus sutikau žandarą ir klausiu: „Žandareli! pasa- kykit man ar nematėt kur yra Teisybė?

— Tegul tiktai asz ją kur užtėmysiu, tai tuo į Kalvariją nuvarysiu! — atkirto man žan- daras. — Senei asz jos jiesz- kau, ji szneka ir mislyja ne teip, kaip valdžia liepia szne- kėti ir mislyti, ji skaito lietu- tuviszkas knygas, ji už pavar- gusius užstoja ir turtingus pei- kia, ji platina mokslą ir tiesą, už tokius tai darbus į Siberiją reik ją iszvaryti. Pamatysi, asz ją sugausiu, tai ji szio- kraszto jau nematys daugiaus. Bet kas tu per vienas, kad draugauji su teip neiszteki- mais, parodyk paszportą!

— Asz persigandęs szokau bėgti, žandaras mane vyt, bet asz nors senas, vienok perszo- kau per tvorą, įbėgau į kru- mus ir isztrukau.

— Na dabar ir gana! — mis- lyju sau isztrukęs nuo raudon- siulio. — Visi teip Lietuvą gyre, o pasirodo, kad nė da- vatkos, nė kunigai nepažysta, nėi matė Teisybės, o valdžia tai visai jos neužkenczia.

Isztrukęs nuo raudonsiulio pusėtinau priilsau, užėjau pas vieną ukininką praszytis nak- vėnės. Pernakvojau ir vėl klausiu: „Gaspadoreli, ar ne- matei kartais Teisybės?”

— Ogi pažiurėk, gal kur kamaroje po lova ir tyso — atsakė man ukininkas. — Bet asz nenorėjau nė eiti jau tenai jieszkoti.

Einu tolyn, priėjau prie di- delio pabirko, arti Kauno, ir einu į vidų. Matau, ten vie- nas storas dykaduonis sėdi at- sisėdęs ir žiuri, kaip kiti dirba. Klausiu jo: „Priateluk! ar ne- atsitiko tau kur pamatyti Tei- sybę?”

— Kaip ji iszrodo? — už- klausė storpilvis, turbūt pats pabirkantas buvęs.

— O tai jauna szventa mer- gaitė, — atsakiau mandagiai,

bet paprastai lietuviszkai ap- sirėdžius, drabužiai namų dar- bo, ji turi rėilų baltai raudo- ną veidą, tarp žmonių platiną laimę, gražų pasielgimą, sutei- kia pagelbą reikalaujantiems.

— Nereik man tokios! — atkirto pilvuzas. — Jeigu at- sirastu tokia, tai tuo žanda- rams atiduocziau. O tu seni eik sau laukan isz mano pa- briko!

Ką darysi? Iszėjau. Priei- nu geležinkelį, sėdu į trukį, keliauju toliaus. Trukyje sė- dėdams susimislyjau paklausti trukio tarno ir sakau: „Prie- teluk! tu visur važinėdamas gal kartais matei kur Teisybę?”

— Brolau! pas mus teisybės nerasi — gali nėi nejieszkoti — atsakė man tarnas.

Iszlipau isz trukio, ir jau nežinau nė kur eiti, nėi ko klausti. Beeidamas vienok pri- ėjau sudą, ir užėjęs paklausiau rasztininko, bet tasai statei man atsakė: „Ką mes veiksime su tokiais niekais, mes apsiei- nam ir be jus teisybių“. Priesz piet buvau rasztinyczioje, bet tenai kaip tik paklausiau apie teisybę, tai ko į sprandą nega- vau. Vos spėjau iszbėgti. Ir sztai dabar pro tave, priete- liau, eidamas vėl klausiu: „Susimildamas, argi ir pas jus negirdėti nieko apie Teisybę?”

Prisipažystu, labai nusimi- niau ir nežinojau, ką senukui pasakyti. Sykiu ir graudu ir drovu, kad pas mus nėra Tei- sybės, kad tiesos suraszytos knygoje, kad teisybė pas kož- ną ant galo liezuvio, bet kož- nas darosi sau teisybę su kumszczia. Paskui pamisly- jęs ir sakau seneliui: „Pas mus Teisybę vargei kur sura- si; po burliokų jungu už tei- sybę valdžia veja žmones isz- mus szalies, o neteisingsus, ju- doszius apdovanoja kryžiais ir pinigais. Bet jeigu tau kuni- gai nepasakė kur Teisybė, tai eik tu pas gerą kunigų pažys- tamą, pas Szliupą į Ameriką, gal jis tau pasakys kur yra

Teisybė”.

Senukas pas mane dar per- nakvojo, ir ant rytojaus iszke- liavo į Ameriką. Delto pra- szycziau p. Szliupo man pasa- kyti, ar jau atvyko tasai sene- lis ir ar jau surado Teisybę?

P. S.

Stovis kasos

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Į p l a u k i m a i :

Pagal „Vienybės“ num. 32 buvo kasoje 371,31

Kuopos įmokėjo:

Boston, Mass. 6,80
Baltimore, Md. 2,65
Traverse City, Mich. 1,20
Chicago, Ill. 1,67

F. A. Mikolainis,
Thorp, Wis. 25

J. J. Rozokas,
E. St. Luois, Ill. 60

Labu \$384,48

I s z m o k ė j i m a i .

Centr. sekr. Damijonaiczio iszleidimai 5,39

J.J. Paukszcziui & Co. už spaudą knygelės „Gyvo Kyburgo kelionę Lietuvona“ ir kitus drukus 110,75

Markės ant laiszku 12
Labu \$116,26

Lieka kasoje \$268,22

A. Olszewskis.

Sunkybe militarizmo ir apginuoto pakajaus.

(Tąsa ir pabaiga.)

Žuvimai apicierų yra daug didesni, negu kareivių. Ant 100 užmusztų kareivių pripuo- la 4-6 apicierai.

Užmusztų kareivų pripuola vis vienas ant 4 sužeistų. Dau- giausiai sužeidimų paeina nuo szaudyklių kulku. Vokiszkaiz- prancuziszkoje karėje buvo nuo szaudyklių kulku sužeidi- mų 9,400, o tiktai 500 nuo kanuolių kulku.

Sužeidimai nuo naujųjų szaudyklių yra daug sunkesni, negu nuo senųjų. Naujos kul-

kos yra apvilktos plienu arba nikeliu, viduryje-gi randasi szvinas. Artymam atokume tokia kulka viską drąsko kaip dinamitas, sutruszkina kaulus ir sudrasko visą kuną, jeigu szvinas perplėsia plieninį apvilkimą, ką visados padaro prapėluojant smaigalį plieninio apvilkimu. Teip darė anglai kariaudami su murinais ir indieciais.

Darbininkai pirmieji iszmėgino pasekmes naujųjų szaudyklų kulku laike straikų.

Dr. Bruns, profesorius chirurgijos, kalbėdams apie pasekmes naujųjų kuku, ant galo teip sako: „dėlei naujųjų szuvių chirurgija dėlei tokių sužeidimų nieko negelbsti. Nieko daugiau neatlieka, kaip nupjovimas sanarių, jeigu sužeistasis dar nenumirė nuo nukėjimo kraujo“.

K a r i a u n a l a i k e p a k a j a u s .

Metas į metą eina žioklėn militarizmo tukstancziai jaunų žmonių, kurie laike 3 metų paaukėja visą savo sveikatą ant teip vadinamo vieszpatystės aukuro, arba už Dievą, karalių ir tėviszkę. Kada jaunas kareivis patenka į kazarmus, turi prisipratinti prie naujo bjauraus gyvenimo, turi iszsidėti, savęs ir persiimti kariszka dvasę, mokintis žudyti. Pirmuose mėnesiuose atsilieka pirmieji pamokinimai; rekruto antausiai turi atlaikyti keliolika deszimtų kumszčių. Visas kariszkas mokslas remiasi ant to: isz karto užgluszyti, iszbailinti, iszrauti su szaknimis visokį žmoniszumą. Tokia permaina gyvenimo, bjaurus su juomi pasielgimas, supustyja jauną žmogų ant visados. Žinote patys, kaip mūsų brolių daugumas sugryžta isz kariumenės prisigėrę maskoliszko raugo ir visur giria carą, rodosi už tai, kad anas atėmė jam sveikatą, protą ir padarė galvažudiu, nės valdonai prisaikindami jaunus kareivius, prisako, kad

reikale neturi gailėtis savo giminių ir nēi tėvų! Gailestis ima žiurint ant tų vargszų, kurie beldžiasi isz kampo į kampą, žiurdami baimingai, kad neuzkliuti ant kokio perdėtinio. Pirmuose mėnesiuose atsitinka daugiausiai patzudyszčių, kur jauni kareiviai negalėdami pakelti perdėtinių žveriszkumo, pasidaro sau galą. Vokietijoi nuo 1882 iki 1892 metų nusizudė 2353 kareiviai. Austrijoi, pagal Dr. Rosenfeld'ą, kas metas nusizudanzčių yra po 400. Nuo 1870 iki 1892 metų buvo patnuszudziusių kareivių net 7450. Pagal naujas rodykles nusizudė 1890 m. 50 kareivių, nenorėdami žudyti savo sanbrolių laike straikų; 1898 m. tokių buvo 101. Toly tokie vis daugiausiai dar. Pabėgusių isz kariaunos (Austrijoi) 1880 m. buvo 475 kareivių ir 1888 m. pasidaugino pabėgeliai ant 1279, neskaitant tų, ką pabėgo reikiant stoti kariaunon. Patzudystės nepaeina isz gero, bet tiktai isz nepakeltino žveriszko pasielgimo vyresniųjų.

Nors yra užginta muszimas kareivių, vienok praktikoje antausių skaldymas yra paprastu, ką rodo ausų ligos.

Kareivis yra pavestas saualei perdėtinių. Kareivis gal pasiguosti žodžiu, bet tai yralabai pavojingas kelias, ir baigiasi paprastai nubaudimu nekaltojo, bet skundiko. Pasiguodziatis niekad negal rasti teisybės, nes turi eiti paskirtu keliu; pirmiausiai turi guostis pirmamjam savo perdėtiniui o paskui augsztesniems. Vieną kartą ant metų gal pasiguosti kareivis statei pulkaunyku laike vasarinės parodos, nesilaikant urėdiszko kelio. Tą darantis turi gerai apsižiurėti, nes po parodai vėl viskas gryžta į senas vėzes, kareivis vėl yra pasmerktas ant persekiojimų. Pulkaunykas toli, o kapralas (pirmasis perdėtinis) arti.

Gyvenimas kazarmėse dėl kareivio yra baisiausia nelaimė. Kazarmėse turi jį visados rankose kapralas, feldvebelis ir žemesnysis apicieras. Per visas dienas kareivis turi trusztis; valyti mandierą, iszkimszti sziaudinį kad turētu atsakantį ilgumą, tepti skurą, szaudyklę ir t.t. Didžiausia nelaimė dėl kareivio yra apsilankymai genarolų, kunigaikszčių ir kitų, ir perzvalgos. Tada per 3 dienas pirm atsilankymo visi kareiviai turi valytis, kad viskas žvilgėtu. Net tupyklas uždaro per pora dienų pirm atsilankymo, kad nesmirdėtu genarolui ir butu czystos. Isz magazynų iszima naujas mandieras. Virejus (kukorius) apvelka su czystais drabužiais, o nepasivelkanczius ir negražiai iszveizinczius uždaro net kalėjinė, laike atsilankymų ar perzvalgų. Galiausiai ateina laukiamoji diena perzvalgos: perdėtinis užtėmys ant kurio dulkę ar plėmuką, rėkia kiek iszgalėdams, kad kareiviai purvini kaip kiaulės.

Po didžiųjų perzvalgų viskas gryžta į senaises vėzes. Pralaidus dideises eina mažosios perzvalgos: feltvebelis peržiuri apatinius drabužius, kapralas durtuvus, ar gana šmailus, gefreiteris vamzdzius, ir teip nuolatos nepabaigtinai. Szitiejie perdėtiniai visados atranda ką „negerai“ pas skurdzių kareivį ir baudžia kiekvienas saviszka.

Atliekamam laike nuo apsilankymų, perzvalgų ir mazgojimo grindų, atsilieka kariszkas lavinimas kareivio, kuris stovi žemiaus kritikos. Visas tasai lavinimas remiasi ant to, kad mokina kareivį daryti visokius mėginimus kaip kovoti neva ir eiti eilėje, bet nemokina jo, kaip turētu užsilaikyti karėje. Visas tas lavinimas yra tik dėlto, kad laike parodos kareivis turētu gerą iszveizėjimą, eitu lygiu žingsniu, tryptu smarkiai kojoms ir t.t. Per

dienų dienas mokina makaluoti su szaudykle ir pamokinimui szauti atlieka labai mažai laiko. Visas lavinimas yra dėlto, kad pulkaunykas arba genarolas turētu džiaugsmą isz gero iszveizėjimo savo pulko. Jeigu nenusisekė paroda, tada nauja nelaimė kareiviams! Valandų valandas vaiko juos po kazarmų kiemą „pirmyn“, „atgal“, „augsztyt“ ir „žemyn“ mankytis smiltise arba purvyne su tiktai ką iszvalytais mandieromis.

Kad atmesti visas parodas, apsilankymus, sargybas, valymasi, tai dėl „tikro“ kariszko pasimokinimo atliks vos pora mėnesių. Tujų kelių vasarinių mėnesių kareivis laukia su iszsiilgimu. Revijos dėl kareivių yra szimtą kart mielesnės, negu jų stumdymas po kazarmus.

Nereiklingu ir kenkencziu net daiktu yra teip-gi sargyba. Dieną ir naktį sergsti tulus namus, kurių nieks neiszvogs. Apart to yra daugybė „garbės sargybų“ visai nereikalingų. Tokie dalykai prigul policijai o ne kareiviams.

Kaip matoma isz virszui paduoto apraszymo, tai kareiviu buti, kiekvienas žmogus turētu laikyti už pažeminimą savęs, už apsunkinimą draugijos, o vienok sziantieninis militarizmas, teip žiaurus, yra apsukęs milijonų žmonių smegenis, ir jie laiko net už garbę, tą žiauriausią instituciją, paremtą ant jų paczių neiszmanymo. Kol žmonės garbys vieszpaczius ir aukaus jiems savo sveikatą ir turtą, tol nenustos gozimas nekalto kraujo, tol neisznyks vergija. Kas tur protą, tegul iszmano!

Ar-gi nepagelbesim?

Pagal atsiszaukimą į tautiecius p. L. Eremino isz New Yorko su praneszimu, kad „Mildos Giesmininkų Draugystė“ turi surinkusi 65 dai-

nas, kurios yra jau parengtos spaudinti, negaliu isztyleti. Man tos visos dainos yra pažystamos, kurias dainuoja „Mildos“ dainininkai, ir vertos yra, kad veikiausiai atsirastu žmonių rankose atspaudinant jas.

Czion paminėsiu tiktai apie dainas „Saulelė teka“ ir „Sunau, sugryzk į tėvynę“ maiszytam chorui. Jos yra sudėtos nuo C. M. von Weber, lietuviszkai-gi verstos p. Malevskio. Nors netruksta visokių gražių dainų lietuviszkų, tačiau paminėtos yra vertos teip-gi dainavimo dėlei turinio kaip ir melodijos. Dainos pas kiekvieną tautą yra pirmosė eilėse, dėlto mūsų lietuvių prideryste yra paszelpti iszleidimą dainų, kurios yra brangiausių turtu dėlei kiekvieno žmogaus, nes vargu atrasi tokį, kuris mielai neklausytu gražios dainos. Dar ir dabar rodosi girdžiu melodiją bei žodžius „Mildos Giesmininkų“ koncerto isz 8 dienos Vasario 1896 m., kur uzdainavus maiszytam chorui ir pritariant muzikai „Sugryzk sunau į tėvynę“, kuri tai daina kad skambėtu kiekvieno ausise bei lupose. Man rodosi butu neproszali paimti T.M.D. iszleidimą tųjų dainų? Visi dainininkai ir dainų mylėtojai teip-gi prisidekite, nes tuomi paskubinsite iszleidimą dainų, kurių jug teip neatbutinai mums reikia ir pasitikiu, kad garbus tautiečiai ne praleis pro ausis szitą atsiliepiamą, bet jį paszelpis. Asz-gi ant minėtų dainų teip-gi paskiriu \$1,00 prenumeratai. Kas daugiau?

Tesėkit broliai, mes jums padėsim

Igyti tiesą lygią kitiems;
Trusim, kovosim, kiek tik galėsim,

Kol iszkovosim laimę visiems!

M. Ambrazeviczius

180 Ferry str.

Newark, N. J.

Kareivio laiszkas.

Neesant czion lietuvių, nieko apie juos negaliu raszyti, bet sztai paraszysiu apie tai, ką regėjau ir girdėjau nors dar neilgoje mano kariszkoje tarnystėje. Mano pulko kapitonas yra žuvėda (szvėdas), jis man pasakojo apie lietuvius žinąs isz istorijos, bet asabiszkai iki sziol su lietuviais nesu sitikęs, nors yra 42 metų senas ir 28 metai esąs Amerikos kariaunoje. Isz manęs jis yra gana užganėdintas rodos, ir mudu gana tankiai pasisznekame. Jo pravardė yra Jonas A. Lundeen. Teip-gi mūsų vyriausis apicieras ir-gi žino apie lietuvius isz moksliszkos istorijos; szitojo pravardė yra August Bauman, bene vokiečys. Su juomi teip-gi draugiszka pasikalbu. Prasti kareiviai apie Lietuvą ir lietuvius nieko nežino. Rugsjuczio 21 d. susirgau ir turėjau vykti į ligonbutį, kur iszgulėjau 5 dienas. Treczioje dienoje atėjo daktaras ir klausė kaip jaučiuosi. Atsakiau, kad negeriausiai ir jis atsakė: „gaila butu tave prarasti, nes tik tave vieną turime lietuvių mūsų baterijoi“. Pagerėjus nuslinkau į kariszką knygyną ir besiknisdamas po knygas užtikau Tilzė (Tilzit), kur 1807 m. 25 Berzelio Napoleonas I, Prusų karalius ir caras darė paliaubas didesės karės. Toje istorijoi yra apraszta daugelis szalių bei tautų ir teip-gi Lietuva. Bet baigos tos istorijas nėra, ji tęsiasi kitoje knygoje, kurios czion vienok nėra. Tos knygos vardas „The Century Magazin“ New York.

W. M. Sabonis

Fort Greblė

Dutch Island, R. I.

Isz visur.

Amerikos pasiuntinys isz Berlyno pranesza, kad nieks isz amerikonių nekeliautų Vokietijon be paszporto, nes vo-

kiszka policija isz baimės anarchistų sekioja paskui kiekvieną svetimszalį ir neturinczius paszporto aresztavoja. — Nuo užmuzsimo Italijos karaliaus isz Vokietijos tapė iszvaryta 186 svetimszaliai, daugiau kaip 100 italų.

Italijos karalienė, naszlė, buvo sudėjusi maldelę už savo velionį vyrą, karalių, kurią patvirtino Cremonos arcivyskupas, ir iszdalino tarp gyvenotojų Toks karalienės darbas nepatiko popiežiui ir jisai tokį darbą paniekino. Tokis vel popiežiaus darbas nepatiko žmorėms ir tiejie dabar kelia demonstracijas priesz popiežių ir tulus kunigus, kad vietomis net policija turėjo buti padauginta, kad apsergėti juos nuo įnirszusių žmonių.

Karalžudis Bresci, kuris nuszoė Italijos karalių, tapo apsudytas ant viso amžiaus sunkaus kalėjimo. Per pirmus 5 mėnesius duos jam tik duonos ir vandens tamsiame kambarėlyje 2—3 keturkampių metrų didumo, paskiaus perves į kitą kambarį ant 10 metų. Jis negaus jokio darbo, nevale rukyti, nei skaityti, pasivaikszeioti galės tik 3 valandas ant paros siaurame takke tarp augsztų murų. Iki sziol 10 metų neisztrivojo nei vienas prasikaltelis tokio kalėjimo.

Vokietija iki sziol neturi Panteono laidojimui karalių. Berlyne dabar kilo užmanymas tokį pastatyti net už 20,000,000 markių, surenkant tuos pinigus per lioteriją nuo skurdžių žmonelių isz didesnės dalies.

Belgijoi ir Olandijoi nekenčimas anglų auga vis didyn, dėlei žiaurių anglų pasielgimų pietinėje Aprikoje su nekaltais žmonėmis. Paskalas eina, buk neužilgio busenti pietaprikoniszka vakariene. Anglai,

kad prasiszalinti nuo žmonių persekiojimų, pasiduoda už amerikonus ir neszioja amerikoniszkus ženklus.

Austrijos valdzia pareikalavo nuo Anglijos atlyginimo dėl 56 kroatų, kurie tapė iszvaryti isz Transvaaliaus, turėdami palikti visus savo turtelius.

Italijoi, mieste Carrara, sugautas tapęs vienas anarchistas, kurio mieriu buvę nužudyti ir dabartinį karalių Viktorą Emanuelių III.

Vokietija ant visokių kasztų gabenimo kariaunos į Kinus, jau iszleido net 100,000,000 markių, o kur dar galas?

Susirinkimai

Wilkes-Barre, Pa. T. M. D. kuopos susirinkimas bus 9 d. Rugsėjo, namuose p. E. Baziliaus, 24 Dodson Lane, ant 7 val. vakare.

Plymouth, Pa. T. M. D. kuopos susirinkimas bus 9 d. Rugsėjo ant 7 val. vakare „Vienybės“ redakcijoje.

Newark, N. J. „Tev. Myl. Draugystės“ kuopa laikys susirinkimą 9 dieną Rugsėjo, 2 adyną po pietų, po num. 31 Broome str. Malonėkite visi susirinkti, nes bus daug svarbių nutarimų ir iszdalysime naujas knygas.

Komitetas.

„Vienybės“ redakcijoi gaudamos szios knygos:

Dzukiszkos dainos	75 c.
Tvanas, H. Sienkevicziaus	80 c.
Rankvedis senoviszkos istorijos I ir II knyga po	40 c.
Lietuviszkas Albumas su istoriskomis vietomis	50 c.
Katalikų bažnyčia ir mokslas	15 c.
Antanukas, apysaka	15 c.
Deivoniszkių kryzius	10 c.
Ar socialistas gali buti kataliku?	10 c.
Kelionė grovo Kyburgo	15 c.

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

P A R A S Ė

JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

slūsdami savo žiamės išdarbius į artymus miestus, kur tuomet jureiviais budavo žiamionys. Pirkliams tad buvo patys gyven-tojai, kurie mėgino tolimas kartais keliones ant jurių ir iš-siuntė savo pardavinius svetur ant savo laivų. Siada ar tada jie statydino tulą laivą Liepojojje ar Ventpyleje, ar vel pirkto laivus nuo svetimžiamiečių. Pačių tačiaus Kuršininkų pirkly-bos laivynė buvo taip maža, kad jie neįstengė savo pardavinius išsiųsti į užrubežį be pagalbos užrubežinių laivininkų, kuriems už tai turėjo mokėti frachto mokestis.

Žiamioniu pajurine laivininkyste (1828-1864).

Baudžiovoms baigiantiesi, nerandame tarp Baltijos jur-malninkų nei jokios pirklybai laivynės; perėjo 600 metų, ir Latviai nepadare jokio žingsnio laivininkystėje: visą darbą jie turėjo pradėti iš naujo. Iki 1864 m. Latviai, taip sakant, gatavyjosi ant tolymų kelionių jurėmis. Latvių jureivystės dvasė buvo troškinama baudžiovų gadyneje, nuguro, bet visai neišnyko. Ir baudžiovoms dingus, netuoja Latvių jureivystė pražydo. Viena — netuoja paspindo valnybės saulė. Jur-malninkai ir žvejai buvo prispausti; tulose vietose jų likimas lažų laike buvo sunkesnis negu baudžiovų gadyneje. Žmonės negalėjo eiti kitur be ponų pavelenės ir pagastų valdžia neleide saviems žmonėms nuo pagasto atsitraukti. Pašportai buvo daviami ant trumpo laiko, ir pagastų valdžia reikalavo pinigų kaip patikrinimo, kad pašporto ėmėjas grįžt atgal ir mokes savo mokestis. O juk laivininkystė bei laivininkų valnybės nei maž nėra mislyjama. Rods jureiviai galėjo įgyti valnybę, pristodami prie jureivių draugystės (Innuŕgen), kuri užsilaikė Rygoje nuo seniai, ir Liepojuje nuo 1839 m. draugai buvo atvalnyti nuo karės tarnystos ir nuo pagasto mokesčių, o pagastų valdžia nesidrasino uždrausti saviems žmonėms įstojimą į draugystę. Draugai nereikalavo pašporto, jei turėjo ženklą sąnarystos draugystėje. Bet už tai matrozai pilnigai prigulėjo nuo viršininko draugystės norų ir galės. Ant kokio laivo viršininkas norėjo; ant to matrosas turėjo eiti, ir kiek jam algos nebutu mokama, jis turėjo buti kantantas. Namie likti jis galėjo tuomet tikrai, kad daktaras paliudyjo jo ligą. Tai-gi be priešgynybos matrozai turėjo kęsti laivų vado tikslą. Tikrai pabėgimu žmogus galėjo išsivalnyti du tokios vergystos. Liepojuje nuo 1840-60 m. pabėgo 53 draugystės sąnariai. Antra — žiamionių vargingumas ir lietos nesupratimas kenkė laivininkystės išsiplėtojimui. Juk ir norint kam, sunku buvo valtį pasistatyti, o ką jau sakyti apie laivą, neturint kelių šimtų rublių kišenėje! Prieš tam žmonės nemokėjo su laivais apsieiti ir nežinojo jurės kelių. Nebuvo senų jureivių, nuo kurių jaunieji butu jureivystę praktiškai išmokti galėję, nors atliekant pajuriais keliones. Latvių jureiviams truko praktikos ir mokslo, kad butu galėję

lenktyn eiti su mokintais jureiviais 30-tuose metuose 19-to šimtmečio.

Tačiaus jurnalninkai po valei ėmė kassyk labiaus kreiptiesi prie kelionių ant jurės, kadą gi jurė jiems siulė geresnį buvį negu tušti ir nevešlus pajuriai. Pirmu šaltiniu pelno buvo zuklavimas. Su žvejyba rišosi kelionės į artymus miestus, kur galima buvo parduoti pagautas žuvis; tas keliones žvejai atlikdavo savo valtyse, ant ko reikėjo gražios pagados ir tinkamų kelionei vėjų. Todėl žvejai ima didesnes valtis statytiesi, ir tarp žvejų atsiranda valčių bei laivų statytojai. Tarpe pačių žvejų pamažu išaugo pajurių laivininkai ir pajurių laivai. Jureivis ir laivo savininkas tuomet budavo tas pats žmogus, kurs išmoko taupyti savo mantą, jokios paskolės neturėdamas. Žiemai ateinant toks jureivis keliavo namon, laivą užvilko ant žiamės, ir tikai pavasariui prašvitus jis vėl leidėsi ant jurių, ledams sutirpus.

Amatas jureivių paplito tuomi, kad muizinininkai pradėjo statyti laivus, idant savo išdarbius, įpačiai girėse prikirstas malkas, nugabenti į artymus uostus. Gabentojais buvo žiamionys, Latviai ir Igauniai, ir tokiu budu žmonės susipažino su savo jure, ir artimais uostais. Pamatę, kad uostuose gerai moka už malkas, jie ėmė patys jas pristatinėti. Už pristatymą jureiviai gaudavo nepeiktą mokestį. Apart malkų, veždavo taip-gi plytas, bulves, degtinę ir miltus, o iš Igaunijos taip-gi degutą. Jureivis, pelnydamas daugiau negu ant žiamės, ir savo vaikus mokino ant jureivių, ir jau 14 metų sunus neretai keliauja su savo tėvu. Taip pamažu radosi laivai, ir taip-gi pajuriniai jureiviai.

Pajurinėje jureivystoje atsižymėjo labiaus Igauniai — mat salos yra apgyventos daugiau per Igaunius, — o tarp Latvių labiaus išsiplėtojo Vidžiamiečiai negu Kuršininkai. Vidžiamyje randame daugiau ponų laivų, negu Kurše. Latviai buvo atsivetinę nuo jurės ir nuo miestų pirklių. Apie 1840 m. randame Vidžiamiečius turint į 40 laivų (nuo 20-30 lastų didelius, o 1 lastas—200 pėdų—2 tonų), o Kuršininkus į 20 laivų. O kad jau jureivių tarpe ėmė rasti daugiau gaimumo, ir kad jie nuo Rygos jurės užuolankos pradėjo pasiekti Petropylę, tad kilo Krimo vaina (1853-56) ir sustabdė jų išsiplėtojimą. Anglų laivai, važinėdami po Baltijos jurę, pus-tėjo ir degino mūsų laivus, kur tikrai juos užtikdami¹⁾. Retkarčiais tulas laivininkas, neužtėmytas per Anglus, įstengė slapta malkų pristatyti į Rygą, kur buvo didelis tuomet malkų trukumas. Siaip laivai turėjo slapstyti ar uostuose ar jurnalėse. Tačiaus nei Anglai neišnaikino Baltijos jureivystę. Aleksandrui II viešpatauti pradėjus, atgyjo žmonių dvasė, ir laivai pradėjo plaukti net į užrubežį. Į Rygą pradėjo atplaukti trečdaliu daugiau laivų, negu prieš Krimo karę. Taip-gi ant Latvių, įpačiai Vidžiamiečių, atsigarsėjo naujoji dvasės srovė: tuli ėmė netik nuo uosto į uostą keliauti, bet traukti į Vokietiją ir Daniją. Ažuot vienmastinių, radosi neretai dvimastiniai laivai pajurių pirklybai. Žmonės bando leisti į tolymas keliones, ir pradeda suprasti reikalingumą mokslo. Nors frachto mokestys tuomet buvo 3 syk brangesnės negu šiadien, tačiaus jureiviai pelnė naudą; ant dvimastinio

1) Anglų admirolas Napier stovėjo su laivynė Baltijos marėje ir bombardavo Bomarsund'ą ant Alandiškių salų ir Sveaborg'ą Suomijos pajuryje, lyginai kaip darė blokadą visiems uostams Baltijos marės 1855 m.

laivo reikėjo nuo 4 iki 6 vyrų, kurie gaudavo ant mėnesio nuo 10 iki 16 rublių algos ir pragyvenimą nuo laivo savininko. Žinoma, laivininkai toli į marę nedrįso leistiesi, nes be mokslo, kelias buvo nežinomas, — vėtroms kilus, lengvu buvo užieiti ant akmenų ir seklumos. Tuom laik daugiausiai kelionės atliekamos buvo į Petropylę. Bet ir čion jureiviai, kalbos nežinodami, neretai pasiliko apgautais. Taip tai tamsoje kankinosi Latviai, kuomet jureivystės mokslas buvo jau ant tiek išsitobulinęs, kad jureivis galėtu jeib koku laiku ir jeib koku vietoje ant marės sužinoti, kur jis randasi, ir galejo keliauti, kur link norėdamas. Nedyvas, kad 1860 m. Latviai neturėjo daugiau kaip 100 pakraštinių laivų ir beveik nei vieno toli keliaujančio laivo, kuomet Norvegai galėjo pasigirti 5000 laivų, Danai 3000, Anglai 25,000, o visa Maskolija turėjo į 1500, ir tai tarp jų mažai toleivių laivų. Truko mokslo. Latviai ir Igauniai ėmė jo jį ieškoti Rygos ir Liepojaus jurinėse mokslainėse, bet kursas buvo čion per augštas, ir priegtam išguldymo kalba buvo vokiška. Todėl Latvių mažas skaitlius lankė tas mokslainės, ir pabaigusieji mokslą gavo iš didesnės dalies vietas ant miesčionių laivų. Tokiu budu tos mokslainės mažai teprisidėjo prie paskudrinimo Latvių ant jureivystos, kas jau ir iš to galima matyti, kad toleivių laivų iki 1864 m. buvo tik tai du iš viso! Tiedu laivu prigulėjo Vidžiamiečiams, kurie gyveno netoli Rygos. O Kuršininkai neturėjo nei vieno toleivio laivo. Taip gi pajurine jureivyste užsiiminėjo daugiau Vidžiamiečiai negu Kuršininkai, bet tai neyra nuopelnas minėtų mokslainių. Rygos jureivystės mokslainė tik tai vėliau atnešė naudą: ji išaugino laivų kapitonus, kurie vėliau derėjo kaip mokytojai prie naujai atvertų žiamionims marinių mokslainių.

Tik tai toli mos kelionės kožnai jureivių tautai suteikia tikrą laivininkystę. O nuo laivininkystės eina pelnas laivo savininkui, amatininkams ir darbininkams, juk ir pačiam ukininkui, kada jo išdarbis, prie didesnių lenktynių, tampa pigiaus išvežamas svetur. Juk laivininkystė ir pramonė suteikė Anglijai ir Ulandijai turtus ir polytišką galingumą. Ir gyventojai Pabaltijos negali skųstiesi ant gamtos, jie randasi Europos viduryje, klimatas šalies yra įmanyntinas, kalnai ir lankos, girės ir laukai mainyte mainosi. Javai deria ant laukų. Jurė vylioje į keliones ir ant pelnų. Žiamdarbysta ir laivininkysta turėtu buti pamatu šalies turtingumo. Juk gi didelė dalis Maskolijos pirklybos eina per mūsų žiamę, per mūsų jurę: pardaviniai ateina Dauguvos upe, atvežami yra geležinkeliais į Rygą, Liepoją ir Rėvelį. Maskolijos įvežami ir išvežami pardaviniai ir pirkiniai kasmet išneša į 90 milijonų rublių, ir per Baltijos jurę pereina maž-daug 20 milijonų rublių. Jeigu Baltija turėtu didoką laiynę pirklybai, kiek tai žmonių rastu darbą tai laivus statant, tai juos kraujant, tai kaip matrozai. Dabar gi tik 7-ta dalis teyra pelnoma nuo visos sumos įemimų per Baltijos gyventojus, o viskas kits eina svetimžiamiams jureiviams ant naudos. Po Krimo vainos Maskolijos vyriausybė ėmė labiau rupintiesi, kad pramonė ir pirklyba namie imtu kilti, ir aukavo milijonus rublių garlaivių draugystėms. Bet tas nėko nēgelbėjo žiamionų. Tuli padavinėjo užmanymą, kad pati valstija imtu dalyvumą laivininkystėje, nupirkdama laivus ir pardavinius. Valstijos uždavimu turi buti imti jureivius į savo apsergėjimą, išduoti tam tikrus įstatymus, įrengti marinius žibintuvus, valyti uos-

tus, užlaikyti konsulius ir t.t. Musų jurmalninkų reikalus ir trukumus valdžios vyrai tada tik tai suprasti pradėjo, kad savo balsą pakėlė patys jurmalninkai, žiamionys, šaukdamies pagalbos. Įpatingai Valdemaras ėmė drąsiai šnekėti ir rašyti dėl labo jureivių, nors per taitai jis rado daugelį neprietelių. Visa musų toleivi laivininkystė pakilo per darbštumą to vyro, kurio gyvenimo bėgi mes jau augščiau aprašę esame. Budamas raštininku Liel-Berstelėje ir tad Ėdolėje, jis susipažino gerai su savo tautiečių suriu likimu ir su jų dvasišku bei medegišku bėdingumu, ir pasigavo jame nenurimstantis noras palabinti jų buseną. Jis aplink savę suspietė jaunuomenę dėl tyrinėjimų, kaip tautiečius galima butu pakelti iš vargo ir nežinės, ir iš pračitės bei dabarčio jis mokėjo atspėti ateitę. Dar jaunas budamas, kad iš mokslainės Lub-Eserės, su kitais mokytiniais, jis pateko ant 3 dienų į Rojos jurmalę, marė ant jo tokią įspaudą padarė, kad jau tuomet jis nešiojosi su projektu, kaip galima butu Rojos upėje įtaisyti gilesnį uostą, kur mažesni laivai ir valtys galėtu įeiti. Jau Ėdolėje, artymais marės gyvendamas, Valdemaras atkreipė rusčią atydą ant jureivystės, ką rodo anoji jaunuomenės draugystė, kuriai jis juokdariaudamas davė vardą „jurės išsėmimui draugystė“. Pabaigęs studijas Tėrbatoje, jis rupinosi pagerinti Latvių medegišką lobį, idant jie galėtu pasiekti augštesnį apsišvietimą: tikroju turtingumo šaltiniu jam rodėsi esanti jurė. Bet Latviams truko įrankių, ir supratimo jureivystės amato. Rodo jo darbštumas atnešė naudą visai Maskolijai, bet Latviai jam visuomet arčiaus pasiliko prie širdies. Jau 1857 m. vokiškame laikraštyje „Inland“ išėjo jo raštas „apie Latvių ir Igaunių įstangą jureivystės lauke“, kurs vėliau tapė skyrimoje knygutėje atspausdintas po antrašu: „Ueber die Heranziehung der Letten und Esten zum Seewesen“. Cion jis didelę svarbą deda ant mokslainių ir valnybės dėl jureivių. Už Latvių ir Igaunių gyrimą, daugelis atsikreipė šalin nuo Valdemaro, ir radosi daug neprietelių. Bet parėmė Valdemaro triusą Baltijos generol-gubernatorius, ir Tėrbatoje maskoliškos kalbos profesorius perguldęs tą raštą prisiuntė į „Morskoj Sbornik“, bet raštą nespausdino, ir vienas iš redaktorių tajį dar išpeikė. Bet ta aplinkybė Valdemaro neišbaidė nuo pradėto darbo. Anot jo, pakraštiniai laivai turėjo pavirsti į toleivius laivus, laivininkai ir zvejai turėjo išaugti į drutus matrozus, laivų vadus ir laivų savininkus; o tai vis galima yra per jurines mokslainės! 1858 m. apsigyvenęs Petropylėje, jis nenurimdamas rašinėjo į laikraščius ir rengė knygutes, maskoliškoj, vokiškoj, latviškoj ir igauniškoj kalbose, norėdamas vyriausybės atydą atkreipti ant jureivių reikalų, ir pačius jurmalninkus prirengti prie garbingo darbo. Tankiai jis skatino Latvius tai žodžiu, tai raštu jiems prišaukdamas: Latviai, keliaukite jurėmis, parveškite auksą purais! Vienas raštas „Russkij torgovjy flot“ tapė įtėmytas per caro brolių, generol-admirolą didį kuningaikštį Konstantiną. Nuo dabar valdžia jam uždėjo vieną naštą po kitos lietoje pakėlimo laivininkystės. 1860 m. jam liepta iširti Baltijos pakraščius, 1861 m. susipažinti su Vokietijos laivininkyste ir jurinėmis mokslainėmis. Tos kelionės Valdemarui tuomi labiau parodė svarbumą jureivystės mokslainių ir trukumus musų jureivių. Valdemaras velyjo Baltijoje ir visoj Maskolijoje įstegti žiamionims jurines mokslainės, pritaikint jas prie reikalų jurmalninkų.

(Toliaus bus.)

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau savo vyro Vinco Liubino. Lapkričio mėn. bus du metai jau kaip išvažiavo iš Wilkes-Barre, Pa. į Buffalo, N. Y., iš kur gavau kelis laiszkus, o dabar bus veik metas, kaip jokios žinios nuo jo negaunu ir nežinau ar jis bent gyvas yra. Jeigu kas iš tautiečių apie Viną Liubiną žinotu, arba jis pats, teiksis suteikti mą žinią ant szito adreso:

Marcelė Liubiniė
9 Horkins Lane
Wilkes-Barre, Pa.

Visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiskas kaip ir moksliskas, taipgi ir laikraszezius; kaip tai: „Varpa“, „Ukininkas“ ir „Tėvynės Sargas“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygą ir laikraszezius ant pažiūros prisiunciu dovanai. Užprasiant knygas arba laikraszezius, reikia sykiu ir piningus prisiusti. *Jurgis Lapinas*

*Tilžėje — Tilsit
Ostpr. Germany.*

Nesiusk pingu.

Daug žmonių serga ant poliucijos kuri pasirodo laike miego arba prie nusiszlavinimo, ir jeigu iš tos nesi-gydytis, ji neapleis žmogų kankinusi. Žmonės turinti tą ligą kenčia ne migą, galvos skaudėjimą, pilvo užkietėjimą arba netravinimą, nerviskumą, vidurių ir nugaros skaudėjimą ir apsilpnėjimą lytiszkų kūno dalių. Jeigu tokiuose atsitikimuse reikalauji pagalbos, nesiusk pingu, bet raszyk pas mane įdėdamas markę, o asz atsiusi tau apraszymą, išz kurio tikrai išsigydysi. Adrisuk:

John Wasel.

Bow 443, Iron Mountain, V. Mich.

Antnaudos parodos

„Vienybės“ redakcijai parsiuduoda szios dvi knygutės ant naudos parodos.

Suskaita arba statistika visų lietuviszkų knygų atspausių Amerikoje nuo pradzius lietuviszkos Amerikon emigracijos iki 1900 metų. Pusl. 35. 25ct.

Atsiszaukimas lietuvių į visą civilizavotą srietą lietuviszkoje, lenkiszkoje, prancuziszkoje, angliszkoje ir vokiszkoje aklbose. 10 ct

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 400-lb. office and store safes, \$11.95; 500-lb., \$17.95; 100-lb., \$21.95; 1000-lb., \$38.50; 1250-lb., \$43.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400-lb., \$62.75; 68 inches high, 4000-lb., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100-lb. for 500 miles for 1000 miles, 40 cents. WHITE FOX FIRE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer, of SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

Žemlapis (mapa)

Lietuviszkai-Latviszko kraszto, iszleistas inžinieriaus A. Maciejausko, lietuviszkoje kalboje, atspausztas lietuviszkomis literoms, didumas 29x31 col., gaunamas „Vienybės Lietuvos rinkų“ redakcijai, su prisiuntimu už 65 ct.

Vienatine Lietuviszka KARCZEMA,

užlaikau geriausią Alų, duodu didelius stiklus, turiu visokio Vyno, ir seniausio sznapso, Avanos Cigaryų, užkandis prie alaus kasdiena dovanai. Nedėlioms nuo 12 nakczia atidarau, dėl moterių šejimas ant antro floro, kiekvienam duodu visokią rodą.

L. Friedman

Cor. 4 str. & Catharine str.
PHILADELPHIA, PA.

GYVASTIES GYDUOLE!

izraista pirm dvejų metų Europoje — izgydyta tūkaszgydyta Amerikon per gydymo instituciją INTERNATIONAL CLINIC Gydo:

REUMATIZMA: art-etizma, skaudėjimus kryziuje ir strėnoze, krutinėje, silpnumą kojų ir tt.
SKILVIO LIGAS: netrovėjimą, stoką smoko, skaudėjimą po krutinę ir žemiaus, užkietėjimą vidurių ir tt.

NERVISZKAS LIGAS: snjudimą dalinį paralyzių, epilepsiją (ezokis szv. Vito), galvos skaudėjimą ir tt.

KRUTINĖS LIGAS: atskivėpimą, gerklių, uždušimą, keulį, plautį, pradzią džiuvos ir tt.

KEPENŲ LIGAS: diegus geltisgę, melncholiją, hemocidus, nenorą dirbti ir tt.

GUMBO LIGAS: sustojimą antdrapanių, sopulingą mėnėtinę tekėjimą, skaudėjimą apatinės dšies kryzlaus, tekėjimus ir tt.

INKSTŲ LIGAS: puslės, szlapumo kanalų ir tt.
ODOS LIGAS: iszmėtymus, dedervines, niežus.

Cyvasties gyduoles czystija kranja. Jeigu kenti, psmėgink tik vieną pliczką GYVASTIES GYDUOLE, o busi dkingas. Pliczka kasztoja \$1.00 (vieną dolerį). Užpraszymai tuojaus izsiunciam Express. Piningus prisiusti spszegėtam laizzke arba per Money Order ant adreso: International Clinic, 8361 Superior Ave. Station S. Chicago, Ill.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime pacztu tik koris priduos savo a lresą.
Kuris sugražins sveikata trumpam laike.

A. E. Robinson, M.D.C.M.

uojaus pertikrina kaip lengvai gali iszsigydyti savo silpnumus, jelgu vortosi tam tikslui atakan-czes gyduoles. Insitutus neapruboziuoje, bet kuris tik raszys, aplakys dovanai pakelį užpėczotyta kad nebūtų kokio asirikimo prieszat argavystę. Rašyk tuojaus

Dovanai prabos pakela pas a mįnglausų gyduolių bus prisiustas kožnam ter pacztą, kuris paraszys į State Medical Institute. Tos gyduolės dargyb vyrių sugražino sveikatą, kurie per daugelį metų kentėjo proo ir kuno ligas paeinanzlas nuo jaunystės, už tad Institutas prizada kožnam kuris atsiszauks, prisiust pakelį dovanai.

Kožnas kuris janczia pati ly t'sz o silpnumo paeinanzlio nuo jaunystės, kuris silpnina spēkas ir atmintį, sukella dieglus strėnos arba nevaidymo lytiszkų dalių gali sugrįzt sveikatą gydyanasis namie.

Tos gyduoles turi neapsakomą pasekmę nes jos atsekia sulezkadytas vietas dadnodamas drutybę kur labiausia reikalinga. Izgydo kožną ligą iszvarinėo visokius nesmagumus isisenėjusius nuo kelių metų per nenaturalizką pasielgimą izgydo kiek vienam atsitikimo. Dariznok State Medical Institute, 520 Eletron Building Ft. Wayne, Ind., o aptarē trumpam laike pakelį gyduolių dovanai. Institutas nori pagelbēt daugybę tokių vyrių, kurie negali apieist savo namie ir nusiduotį gydnyczies' tad dovanai prisiustas pakel-

Cerbtini Tautieciai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labai gerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siunciu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manės pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiunciu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią uzeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir noi prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laių. Piningus persiunczia į visas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per **TAMA PAUKSZTI**
123 N. Main str. PITTSTON, PA.

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliame pasirinkime czeverykų, marszkinų ir tt.